

Til lovforslag nr. L 182. Vedtaget af Folketinget ved 3. behandling den 23. marts 1993*)

Forslag

til

Lov om ikrafttræden for Grønland af lov om ægteskabets retsvirkninger

§ 1

Lov nr. 56 af 18. marts 1925 om ægteskabets retsvirkninger, jf. lovbekendtgørelse nr. 149 af 8. marts 1991, sættes i kraft for Grønland med følgende ændringer:

1. I § 7, stk. 1, ændres »statsamtet« til: »Rigsombudsmanden«.

2. § 7, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Den brugsberettigede ægtefælle kan kræve sig indsat i besiddelsen af det omhandlede løsøre i overensstemmelse med reglerne i kapitel 7, § 15, i lov om rettens pleje i Grønland, jf. lovbekendtgørelse nr. 99 af 21. marts 1984.«

3. I § 8, stk. 1, ændres »statsamtet« til: »Rigsombudsmanden«.

4. § 12, stk. 1, 1. pkt., affattes således:

»Misbruger ægtefællen den ret, der tilkommer ham efter § 11, kan Rigsombudsmanden på den anden ægtefælles begæring fratage ham denne.«

5. § 12, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Rigsombudsmandens afgørelse kan ikke gøres gældende mod godtroende tredje-mand, medmindre den registreres efter reglerne om registrering af ægtepagter, jf. § 37.«

6. I § 13 ændres »statsamtets« til: »Rigsom-

budsmandens«, og i § 20 ændres »statsamtet« til: »Rigsombudsmanden«.

7. I § 18, stk. 2, og § 19, stk. 2, ændres »tinglæsning« til: »registrering«.

8. § 37 affattes således:

»§ 37. Ægtepagt må for at blive gyldig registreres. Landsdommeren fastsætter forskrifter om registreringer og kundgørelse.«

9. § 39, stk. 1, affattes således:

»Begæring om bosondring indgives til retten på det sted, hvor den anden ægtefælle bor eller i mangel af bopæl opholder sig. Har den anden ægtefælle ikke bekendt bopæl eller opholdssted her i landet, sker henvendelsen til retten på det sted, hvor andrageren bor eller opholder sig. Har ingen af ægtefællerne bopæl eller ophold her i landet, kan justitsministeren i særlige tilfælde bestemme, at begæring kan indleveres til en herværende ret.«

10. § 39, stk. 2, udgår.

11. I § 39, stk. 3, ændres »skifteretten« 2 steder til: »retten«, og i § 40, stk. 1, ændres »Skifteretten« til: »Retten«.

12. § 40, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Rettens beslutning kan indbringes for landsretten.«

13. I § 41 ændres »skiftelovens kap. 6« til: »kapitel 6«.

Justitsmin. J.nr. L.A. 1989-41002-77

*) Se FT: 5201, 5969, 6449, 6891; A: 6781; B: 801; Lov nr. 150 af 31. marts 1993.

14. § 43 affattes således:

»§ 43. Den indkomne begæring om bosondring bliver ved rettens foranstaltning at anmelde til registrering efter reglerne om registrering af ægtepagter, jf. § 37.«

15. Kapitel 6 affattes således:

»Kapitel 6

Om skifte ved separation og skilsmisse m.v.

§ 44. Når et ægteskab er opløst ved skilsmisse eller omstødelse, og når ægtefæller er blevet separeret eller der er afsagt dekret om bosondring, finder offentligt skifte af fællesbo sted, såfremt en af ægtefællerne begærer det.

§ 45. Begæring om skifte indgives til retten på det sted, hvor ægtefællerne har bopæl. Har de ikke bopæl i samme retskreds, foretages skiftet af retten på det sted, hvor de sidst har haft fælles bopæl, såfremt en af dem fortsat har bopæl i retskredsen. Medmindre der af ægtefællerne træffes anden aftale, foretages skiftet i øvrigt af retten i den retskreds, hvor den af ægtefællerne, mod hvem kravet om skifte er rettet, har bopæl.

Stk. 2. Dersom ingen ret efter reglerne i stk. 1 kan tage boet under behandling, kan justitsministeren, såfremt mindst en af ægtefællerne har tilknytning til Grønland eller Danmark, efter begæring bestemme, at skifte skal finde sted i Grønland eller i Danmark. Justitsministeren bestemmer i så fald tillige, hvilken ret der skal foretage skiftet.

§ 46. Efter registrering og vurdering foretages opgørelse over hver ægtefælles bodel. Har en ægtefælle tillige særeje, bliver også dette at inddrage under skiftet i den udstrækning, det er nødvendigt til fyldestgørelse af de krav, der omhandles i § 23.

Stk. 2. Grundlaget for de i stk. 1 nævnte opgørelser er de aktiver og passiver, der hører til bodelene på tidspunktet for formuefællesskabets ophør, for bosondring dog tidspunktet for bosondringsbegæringens indgivelse. Hvis rigtigheden af den af en ægtefælle opgivne gæld bestrides af den anden ægtefælle, afgør retten, om gældsposten kan tages i betragtning ved opgørelsen.

Stk. 3. Ved opgørelsen af bodelene medregnes ikke de krav mellem ægtefæller som nævnt

i §§ 24 og 48 i lov om ægteskabs indgåelse og opløsning. Krav på forfaldne underholdsbidrag medregnes ikke som aktiv i den berettigede ægtefælles bodel.

§ 47. Findes der gæld, for hvilken begge ægtefæller hæfter, har enhver af dem ret til at forlange, at den anden betaler den del af gælden, som endeligt skal bæres af denne, eller at der stilles ægtefællen sikkerhed for, at gælden betales.

Stk. 2. I tilfælde af uenighed mellem ægtefæller om, hvilken del af en af dem begge påhvilende gæld der endeligt skal bæres af hver af dem, afgøres spørgsmålet af retten.

§ 48. Under skiftet beholder hver af ægtefællerne rådigheden over sin bodel. Er der særlig grund til at befrygte, at en ægtefælle vil forrykke sin bodels stilling, kan kredsdommeren dog helt eller delvis fratage ægtefællen rådigheden over bodelen under skiftet. Rådighedsfratagelsen registreres efter reglerne om registrering af ægtepagter.

§ 49. Har en ægtefælle efter separation eller skilsmisse, efter dom til omstødelse eller efter indgivelse af begæring om bosondring disponeret over ejendele eller indkasseret fordringer, som hører til dennes bodel, skal ægtefællen aflægge regnskab til retten.

§ 50. Et skifte mellem ægtefæller indskrænker ikke kreditorernes adgang til at forfølge deres ret på samme måde, som hvis intet skifte fandt sted.

§ 51. Har en ægtefælle et krav mod den anden ægtefælle af den i § 46, stk. 3, nævnte art, kan ægtefællen under skiftet forlange det dækket af den anden ægtefælles lod i boet.

§ 52. Udviser den i henhold til § 46 foretagne opgørelse af en ægtefælles bodel overskud, deles dette ligeligt mellem ægtefællerne, medmindre andet følger af nedenstående bestemmelser eller af regler i anden lovgivning.

Stk. 2. En ægtefælle bliver ikke ved at modtage udlæg for sin lod i den anden ægtefælles bodel ansvarlig for dennes gæld. Om ægtefællen er pligtig at tilbagegive det modtagne til kreditorernes fyldestgørelse, afgøres efter konkurslovens regler om retshandlers omstødelse.

§ 53. Hver af ægtefællerne har ret til forlods at udtage genstande, som udelukkende tjener til dennes personlige brug, for så vidt deres værdi ikke står i misforhold til ægtefællernes formueforhold.

Stk. 2. Genstande, der er erhvervet til børnenes brug, kan udtages forlods af den ægtefælle, der har forældremyndigheden over børnene.

§ 54. Ved skifte i anledning af ægteskabs omstødelse udtager hver ægtefælle forlods så meget af fællesboet, som svarer til, hvad denne har indbragt i boet ved ægteskabets indgåelse eller gennem senere erhvervelse ved arv eller gave, eller hvad denne har overført til fællesboet fra eget særeje. Strækker den fælles formue ikke til, sker der forholdsvis afkortning.

§ 55. Har en ægtefælle indbragt den væsentligste del af fællesboet på den i § 54 angivne måde, og vil en lighedeling være åbenbart urimelig, navnlig fordi ægteskabet har været kortvarigt og uden økonomisk fællesskab af betydning, kan det ved skifte i anledning af separation, skilsmisse eller bosondring efter begæring bestemmes, at boets deling skal finde sted således, at bestemmelserne i § 54 bringes til anvendelse i det omfang, dette findes begrundet.

§ 56. Har en ægtefælle anvendt midler af sit særeje til bedste for sin bodel, kan ægtefællen forlods udtage vederlag herfor af sin bodel.

§ 57. Der kan efter begæring tillægges en ægtefælle ret til at udtage hus, bohave, fartøj, arbejdsredskaber og andet løsøre i det omfang, hvori ægtefællen skønnes at trænge dertil for at opretholde hjemmet eller sit erhverv, hvis boets værdi eller beskaffenhed gør det rimeligt, selv om der derved tilfalder ægtefællen mere end dennes andel i boet.

§ 58. Ved bodelingen er hver af ægtefællerne berettiget til at kræve boets ejendele udlagt efter vurdering.

Stk. 2. Kræver ægtefællerne udlagt samme ejendele, skal den ægtefælle, til hvis bodel den hører, have fortrinsret. Der gælder dog herfra følgende undtagelser:

- 1) Fast ejendom, der udelukkende eller hovedsagelig er beregnet til familiens bolig, kan udlægges til den anden ægtefælle, såfremt boligen skønnes at være af den væ-

sentligste betydning for denne ægtefælle af hensyn til hjemmets opretholdelse.

- 2) Fast ejendom, der har tjent til sommerbolig for familien, kan udlægges til den anden ægtefælle, såfremt sommerboligen skønnes at være af den væsentligste betydning for denne.
- 3) Erhvervsvirksomhed kan udlægges til den anden ægtefælle, såfremt virksomheden udelukkende eller dog i det væsentlige er blevet drevet af denne.
- 4) Arbejdsredskaber og andet erhvervsløsøre kan udlægges til den anden ægtefælle i det omfang, dette skønnes rimeligt af hensyn til fortsættelsen af erhvervet.
- 5) Bohave og andet løsøre, der har hørt til det fælles hjem, kan udlægges til den anden ægtefælle i det omfang, dette skønnes rimeligt af hensyn til opretholdelsen af hjemmet, eller i øvrigt fordi genstanden særlig har tjent den pågældende ægtefælles behov.

§ 59. Udlæg efter vurdering kan finde sted, selv om værdien af det udlagte overstiger ægtefællens lod i boet. Det overskydende beløb må betales til den anden ægtefælle. Efter rettens nærmere bestemmelse kan der i særlige tilfælde gives tilladelse til afdragsvis betaling af beløbet mod en af retten fastsat rente og mod en sikkerhed, som efter ægtefællernes formueforhold skønnes passende.

§ 60. Var ægtefællerne ved ægteskabets opløsning deltagere i grønlandsk fællesskab efter gældende skik, og flytter den ene ægtefælle fra fællesskabet, indgår dettes ejendele ikke i skiftet mellem ægtefællerne.

Stk. 2. Retten kan dog tillægge den ægtefælle, der flytter fra fællesskabet, løsøregenstande, der er omfattet af dette, for så vidt det skønnes, at sådanne genstande har en særlig tilknytning til den fraflyttende ægtefælle, og desuden løsøregenstande, som denne har behov for til oprettelse af et hjem eller opretholdelsen af sit erhverv, under passende hensyn til fællesskabets interesser.

§ 61. Afgørelse efter nærværende kapitel træffes af kredsdommeren uden medvirken af domsmænd, medmindre der er tvist mellem ægtefællerne.«

16. § 52 og 53 i *kapitel 7* bliver herefter § 62 og § 63.

17. I § 53, *stk. 2*, der bliver § 63, *stk. 2*, ændres »anmeldes til ægtepagtsbogen« til: »registreres efter reglerne om ægtepagt.«

18. § 53, *stk. 3*, der bliver § 63, *stk. 3*, affattes således:

»*Stk. 3.* En ægtepagt, som er oprettet i medfør af artikel 4 i den under 6. februar 1931 mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige afsluttede konvention, skal, såfremt parterne eller en af dem på oprettelsestiden er bosat her, for at være gyldig over for tredjemand her i landet være registreret her efter reglerne om ægtepagt. Bosætter ægtefællerne eller en af dem sig efter ægtepagtens oprettelse her i landet, gælder om indtrædelsen af registreringens retsvirkning regler svarende til de i *stk. 2, 2. pkt.*, fastsatte.«

19. §§ 53 a-58 udgår.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 1993.

Stk. 2. Samtidig med lovens ikrafttræden ophæves §§ 40-42 i lov nr. 134 af 18. april 1925 om Grønlands styrelse.

§ 3

Stk. 1. Loven finder tillige anvendelse over for ægtefæller, der har indgået ægteskab inden lovens ikrafttræden, jf. dog *stk. 2*.

Stk. 2. Ægtepagter, der i overensstemmelse med de hidtidige regler er oprettet før lovens ikrafttræden, bevarer deres gyldighed uden registrering, for så vidt de ikke strider imod lovens krav til indhold og form.

Stk. 3. Bestemmelser om særeje i testamenter, der er oprettet inden lovens ikrafttræden, skal forstås som bestemmelser om skilsmisse-særeje, medmindre andet fremgår af omstændighederne. Dette gælder dog ikke, hvis testator er afgået ved døden inden lovens ikrafttræden, eller hvis den testamentariske bestemmelse er gjort uigenkaldelig.

IVAR HANSEN

/ Ingrid Rasmussen